

Nieuwe Passage Erasmus MC verbindt meer dan alleen gebouwen

De ruggengraat van het Erasmus MC

De ruggengraat van het nieuwe Erasmus MC is deels geopend. De nieuwe passage vormt het verbindende atrium tussen het Erasmus MC, het Sophia Kinderziekenhuis en het bestaande faculteitsgebouw. Tijdens een wandeling door dit 5.600 m² ruime deel van de Passage en het Plein, bekijken architecten Bas Molenaar en Willemineke Hammer van EGM architecten, projectsecretaris Liesbeth van Heel van het Erasmus MC en landschapsarchitect Cor Geluk van Juurlink [+] Geluk hoe de ontwerpen van de tekening in de praktijk uitpakken.

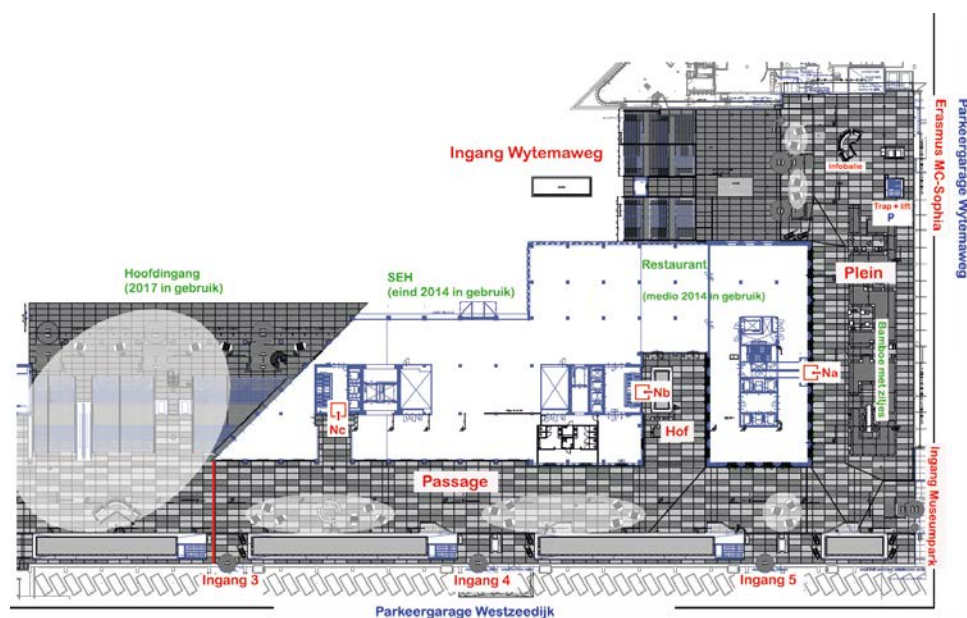
De nieuwe Passage en het Plein van het Erasmus MC zijn nog maar net officieel geopend, of de eerste mensen zitten al op de houten bankjes en stoelen tussen het groen. Ouders van kinderen die in het Sophia Kinderziekenhuis liggen, komen er op adem. Studenten kijken nog even hun boeken in voor ze de collegebanken weer opzoeken en medewerkers van het Erasmus MC halen hun boterhammen uit de trommel en gaan aan de lange tafel in het midden van de Passage lunchen.

De bedrijvigheid van het met glas overdekte atrium die de Wytemaweg met het Museumpark verbindt, toont exact wat EGM architecten bij het ontwerp van dit overgangsgebied voor ogen had: een verbindend element tussen de verschillende disciplines van het omvangrijke nieuwe medisch centrum, de bestaande faculteitsgebouwen en het Sophia Kinderziekenhuis. “Mensen hebben altijd gelijk”, zegt Bas Molenaar, terwijl hij de activiteiten in de Passage vanaf de

bovenhangende loopbrug goedkeurend gadeslaat. “Je kunt als architect wel iets bedenken en het duizend keer uitleggen, maar uiteindelijk gaan mensen er gewoon zitten.”

TUSSEN HET GROEN

Nu zitten de medewerkers nog met hun thuis gesmeerde boterhammen aan de lange houten tafel, binnenkort kunnen ze koffie en een broodje halen bij het restaurant dat over een paar maanden op de hoek van de Passage en het Plein wordt geopend. Ook komen er winkels en een kleine supermarkt. De lange tafel in het groen is een idee van landschapsarchitect Juurlink [+] Geluk, verantwoordelijk voor het ontwerp van de landschappelijke omgeving in en rond het ziekenhuis. Liesbeth van Heel, sinds 1999 projectsecretaris nieuwbouw van het Erasmus MC, kan zich de scepsis over de tafel nog herinneren. “Ik denk dat het in 2004 was dat een collega van Cor Geluk tijdens een presentatie over de kwaliteit van het gebouw vertelde over zo’n tafel als vergaderplek voor medewerkers, of waar je als patiënt met je familie kan zitten om een verjaardag te vieren. Hij had persoonlijk meegemaakt dat daar in het ziekenhuis geen goede ruimte voor was, terwijl die behoefte er wel was. Veel toehoorders zeiden toen: ‘Wat een raar idee.’ Maar nu is het wachten op de eerste medewerkers die hier willen vergaderen, even weg van de afdeling. Beschut en veilig tussen het groen, maar toch in een open ruimte.” De beplanting in de Passage is de eerste van de vele groenstroken die in de diverse atria van het ziekenhuis zullen verrijzen. Even verderop, vlak voor de glazen wand die de parkeergarage van de ruime entree scheidt, zie je de aanleg van een

Overzichtsplattegrond van het deel van de Passage dat op 7 januari 2014 in gebruik is genomen.

metershoge bamboestroom. “Groen zie je ook terug in de grijsgroene terrazzotegels die naar buiten worden doorgetrokken”, zegt Cor Geluk. “Hierdoor loopt de openbare ruimte van het ziekenhuis naadloos over naar de stad. Dat sluit beter aan op hoe de gezondheidszorg in deze tijd in de samenleving is ingebed. Het ziekenhuis is een onderdeel van de stad. Ik ben benieuwd hoe het straks wordt gebruikt. Het is belangrijk dat medewerkers, patiënten en familie vanuit het ziekenhuis naar buiten lopen, maar andersom kan ook: dat je vanuit het groen in de stad naar het groen in het ziekenhuis wandelt en hier een kopje koffie komt drinken.” Nu is de Wytemaweg, de toegangsweg naar de nieuwe hoofdentree, een saai betonnen weg die meer bij de stad dan bij het ziekenhuis hoort. In het ontwerp van Juurlink [+] Geluk wordt het groen van de atria doorgetrokken naar de Wytemaweg, die daardoor verandert in een aangename laan met zitjes. “Als je de binnen- en bui-

tenruimte met elkaar vermengt, voorkom je dat mensen het ziekenhuis als een bolwerk zien”, zegt Geluk. “Het ziekenhuis moet laagdrempelig worden. Vanuit de positie van de stad hoort het ziekenhuis er gewoon bij.”

STRAATNAMEN EN HERKENNINGSPUNTEN

Nieuw zijn ook de immens grote letters boven de diverse ingangen van het ziekenhuis die uitkomen op de Passage en het Plein. Ze geven de straatnaam aan waaraan ze grenzen, een onderdeel van het bewegwijzeringsplan van het ziekenhuis. De verschillende gebouwen van het Erasmus MC hebben een gebouwcode zoals Na, Nb en Nc. Straks helpen straatnamen in het publieksgebied om de zelforiëntatie van patiënten en bezoekers te bevorderen en stress te verminderen. Het past in het streven van het Erasmus MC naar een healing environment, waar patiënten gemakkelijk hun weg kunnen vinden zonder zich overgeleverd te voe-

Lange houten tafel voor bezoekers of als vergaderplek.

len aan een wirwar van ondoorzichtige gangen. Inmiddels is de Passage vanuit de nieuwe parkeergarage onder het Museumpark te bereiken en grenst de bestaande parkeergarage van het ziekenhuis met een glazen wand direct aan de hoofdingang. “Dat vind ik zo geweldig”, zegt Bas Molenaar wijzend naar de auto’s. “We hebben hier het groot-

Personeel van het Erasmus MC en studenten van de universiteit maken dankbaar gebruik van de zitjes tussen het groen.

ste drive-in ziekenhuis van Nederland. Je stapt je auto uit en staat meteen midden in het ziekenhuis. Je weet meteen waar je naar toe moet.” Toen Molenaar in 1999 de opdracht van het Erasmus MC kreeg, was zijn ideaal een ziekenhuis te ontwerpen waar patiënten zelfs zonder bordjes hun weg kunnen vinden. “Dat is niet haalbaar, maar je kunt het wel zo makkelijk mogelijk maken door gebouwen hun eigen adres te geven en herkenningspunten te creëren”, zegt Molenaar. “Het Sophia heeft een andere inrichting en voelt anders dan het medisch centrum voor volwassenen, zoals in de stad een laan anders aanvoelt dan een plein.” “We denken ook aan een app voor binnen”, zegt architect Willemineke Hammer. “Een soort TomTom die tevens het afsprakenbriefje vervangt. Die technieken kunnen in 2017 best ontwikkeld zijn.”

SEH EERDER KLAAR

Hammer ziet dat wat in 1999 op papier is bedacht, vijftien jaar later daadwerkelijk werkt. “Zo’n gezamenlijke voortuin slecht muren en creëert een collectief”, zegt Hammer.

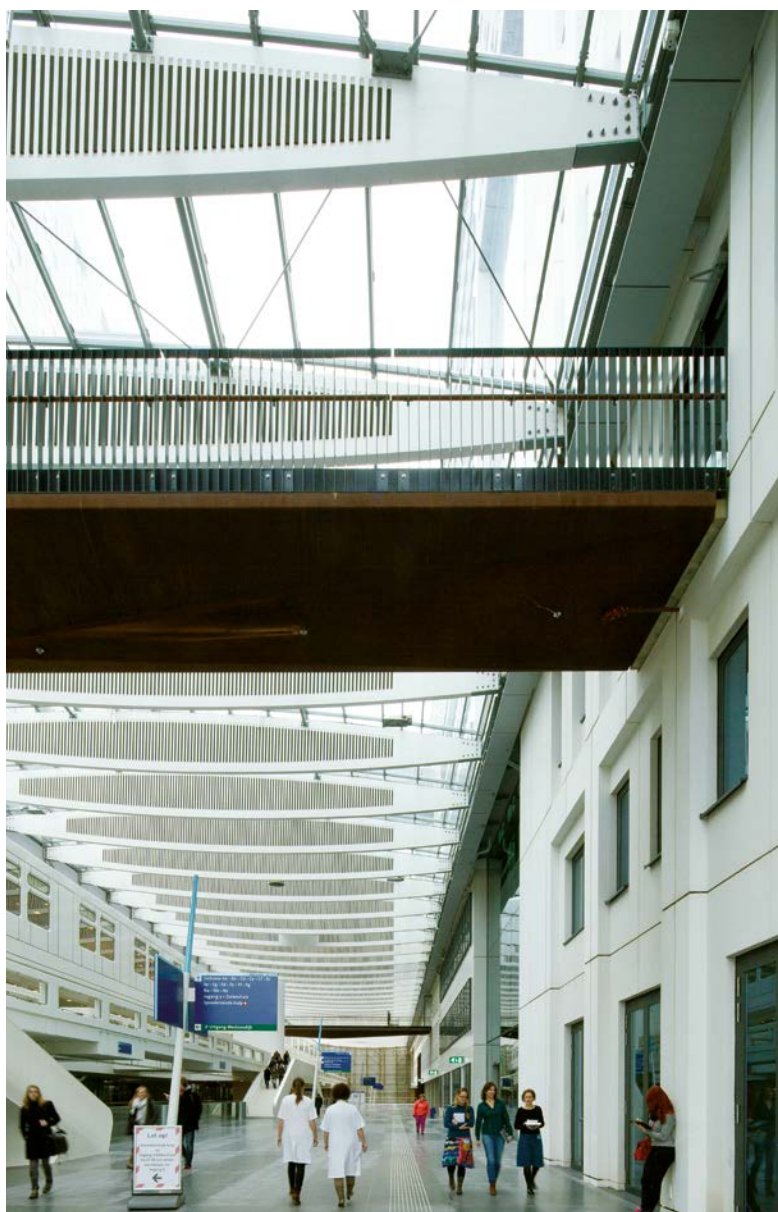
Dat de 20 meter brede en 300 meter lange overdekte corridor een band scheidt, blijkt wel uit het feit dat de kinderafdelingen van het Sophia nu gemakkelijker samenwerken met de volwassen afdelingen van het Erasmus MC. De samenwerking leidde tot de wens de opening van de nieuwe SpoedEisende Hulp (SEH) te vervroegen. De nieuwe SEH heeft één voordeur voor zowel kinderen als volwassenen en komt recht naast de entree van het ziekenhuis te liggen, tussen het Erasmus MC en het Sophia Kinderziekenhuis in. “Dat is heel handig”, zegt Molenaar. “Mensen komen om 3 uur ’s nachts in paniek naar het ziekenhuis, parkeren bij de hoofdentree en denken: ‘Waar is de eerste hulp eigenlijk?’ Nou, die zit dus vlak naast de ingang.” “Het casco staat er al”, zegt Van Heel. “We hebben de aannemer gevraagd of het sneller kan worden ingericht en afgebouwd. Dat kon. Het is de bedoeling dat de SEH op 2 oktober 2014 in gebruik wordt genomen. Er heerst nu al een geweldige hectiek. Het is een spannende tijd.”

Eerste deel in gebruik

In 2013 is het eerste deel van de nieuwbouw in gebruik genomen. In deze nieuwe gebouwdelen zijn de staffuncties, de apotheek, de laboratoria en de Centrale Sterilisatie Afdeling gehuisvest. Ook is de eerste polikliniek van de afdelingen fysiotherapie en Revalidatiegeneeskunde Rijndam naar de nieuwbouw verhuisd.

Veel ruimte voor diverse ontmoetingen.

(Boven) Passage tussen parkeergarage en nieuwbouw. (Onder) Ingang Wytemaweg.